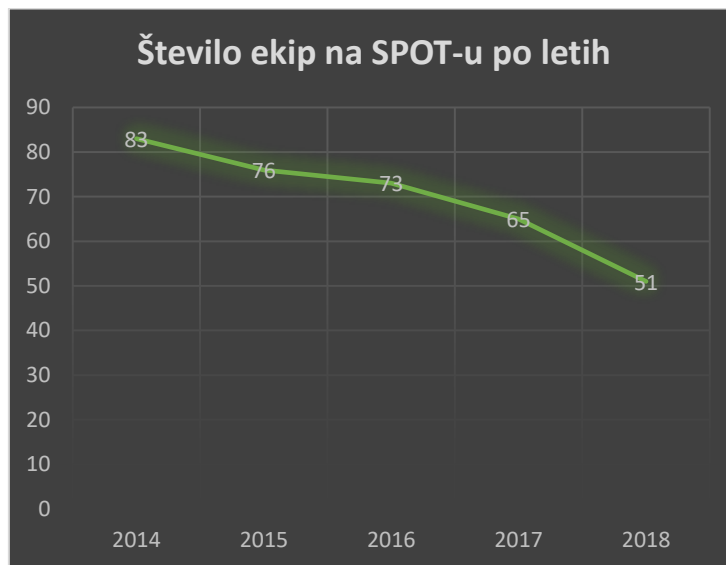

Izboljšajmo tekmovanja v planinski orientaciji

Ig, 18. november 2017

1. Združitev kategorij Č in D ter prestrukturiranje odprtih kategorij

Uvod: Trenutno imamo na SPOT-u kar **11 kategorij** – A, B, C, Č, D, E, F, G1, G2, H in I. Ob tem pa število ekip, ki se udeleži tega tekmovanja, iz leta v leto pada. V povprečju imamo zadnja leta 5-7 ekip na kategorijo, kar je izredno malo in ne spodbuja zdrave tekmovalnosti ter konkurenčnosti. V skladu s tem želimo zmanjšati število kategorij – odpraviti tiste, za katere je najmanj interesa, tiste z nekaj več interesa pa prestrukturirati.

1. sklep okrogle mize: Kategoriji Č in D združimo v **enotno člansko kategorijo D**, ki bo brez zgornje starostne omejitve, spodnja meja pa bo 18 let.

Pojasnilo: Tak predlog je bil večinsko podprt že leta 2012. Kategoriji sta že tako v vsem izenačeni, sprememba pa prinaša dobrodošlo povečanje konkurenčnosti na tekmovanjih. Poenostavlja tudi organizacijo, saj je bilo do sedaj potrebno računati tudi rezultate Č/D absolutno. V kategoriji se lahko preizkusi kdorkoli, ki je polnoleten in misli, da je tega sposoben. Zgornje meje ni.

Število ekip	SPOT 2013	SPOT 2014	SPOT 2015	SPOT 2016	SPOT 2017	SPOT 2018
C	4	6	6	4	4	4
Č	2	5	2	4	4	4
D	5	8	5	5	3	3
H	3	1	2	0	2	1
I	0	0	2	0	0	1

2. sklep okrogle mize: Starostna meja za kategorijo C se spremeni na **15 – 20 let**.

Pojasnilo: Stare starostne meje (15-18 za C, 19+ za D) vsebujejo zelo majhen starostni razpon za C, zato je tudi tekmovalcev vsako leto malo. S tem tudi uvedemo 2-letno prehodno obdobje, ko tekmovalci še lahko tekmujejo v kategoriji C, če si želijo, pa se lahko že prej preizkusijo v D. S tem je poenostavljeno prehajanje med kategorijami ekipam, ki vsebujejo člane različnih starosti.

3. sklep okrogle mize: Če se uvrščena ekipa odpove nastopu na SPOT-u in to sporoči vodji lige, lahko vodja lige nastop ponudi naslednji ekipi na ligaški lestvici.

Pojasnilo: Želimo višjo udeležbo na SPOT-u in se približati zgornji meji 24 ekip na kategorijo (z aktivnimi 8 ligami in 3 ekipami na ligo, ki se uvrstijo v primeru, da ekipe iz vsaj 6 različnih društev tekmujejo na vsaki tekmi) oziroma bolj realistično, okoli 12 ekip na kategorijo (6 lig, 2 ekipi na kategorijo).

4. sklep okrogle mize: Odprta kategorija I se ukine.

Pojasnilo: 'Srednje težka' odprta kategorija je za tekmovalce popolnoma nezanimiva, povzroča pa dodatne težave organizatorjem (nagrade, pokali, ...). Mnenje, da je dovolj ena težja in ena lažja odprta kategorija, je bilo soglasno sprejeto.

5. sklep okrogle mize: V pravilnik se doda dve lažji odprti kategoriji G1 (enakovredna B) in G2 (enakovredna E).

Pojasnilo: Kategoriji se zadnja leta uporabljata na SPOT-ih in sta se izkazali za dobro rešitev, tudi število ekip je zadovoljivo. Iz motivacijskega vidika je dobro, da se loči osnovnošolce od ostalih ekip, ki bi sicer večinoma tekmovali v E, tudi naloge so tako prilagojene starosti. O primernih imenih za kategoriji se še nismo dogovorili.

Predlog: D postane **odprta**, s čimer odpade sedanja H; za udeležbo na SPOT ni več potrebna uvrstitev. Preizkusi se lahko kdorkoli.

Pojasnilo: V kategorijah Č in D v področnih ligah zadnja leta tekmuje tako malo ekip, da selekcije z uvrščanjem na SPOT *sploh ne rabimo*. V spodnji tabeli je prikazano, koliko ekip v kategorijah Č in D je v zadnjih sezonah tekmovalo na POT, pa se **ni** uvrstilo na državno tekmovanje.

Koliko ekip, ki so tekmovali na področnih POT v Č in D, se <u>ni</u> uvrstilo na SPOT?			
	2014/15	2015/16	2016/17
Smrekovec	0	0	2
Podravska	0	2	1
Primorska	/	2	2
Zasavska	0	0	0
Gorenjsko-dolenjska	0	0	0
Rogaška	0	0	0
Savinjska	1	1	0

Kot vidimo, je takih ekip zelo malo, tudi v sicer zelo aktivnih ligah. Na ta način bi se verjetno dvignila udeležba na SPOT, kategorija bi postala zahtevnejša in bolj prestižna. Še ena prednost bi bila, da bi s

tem odpravili kategorijo H, v kateri komaj kdaj kdo tekmuje in ki predstavlja le breme za organizatorje (dodatne nagrade, pokali, daljše razglasitve ...).

Vprašanje pa je, kako bi to vplivalo na udeležbo na POT. Možno je, da bi bila udeležba na POT okrnjena, če ne bo pogoj za uvrstitev na SPOT. Zato je padel nov predlog, da bi bil pogoj ekipe za nastop na SPOT-u **uvrstitev na ligaško lestvico** v kategoriji D. To pomeni, da se mora ekipa udeležiti vsaj enega POT, na katerem ne sme biti diskvalificirana. Uvrstitev pri tem ne bi igrala vloge, lahko bi prišlo poljubno ekip iz iste lige.

Tu nastopi dodaten problem: če bi uvedli to minimalno pravilo in odpravili kategorijo H, se zunanje (ne-planinske) ekipe ne bi mogle več udeležiti SPOT-a na najtežji progi. Še en pomislek je bil, da bi se lahko število ekip v kategoriji D čez nekaj let močno povečalo, in takrat nam spremenjen pravilnik ne bi več omogočal omejitve števila ekip na SPOT-u v tej kategoriji. Podano je bilo mnenje, da mora pravilnik določati zgornjo mejo ekip.

Debata se je nadaljevala na temo kako zagotoviti večje število ekip v kategoriji D – sedaj se bo v združeno Č in D uvrstilo pol manj ekip kot prej, ko sta bili ločeni. Prav tako gre lahko le ena ekipa iz društva, četudi ima društvo sedaj npr. 2 dobri ekipi.

Podan je bil predlog je bil, da bi v D kategoriji imeli 4 uvrščene ekipe iz lige namesto dveh (ker je združena iz dveh kategorij). Ali pa, da se odpravi omejitev, da morata biti ekipi iz različnih društev.

V zvezi s tem predlogom nismo dosegli soglasja ali sprejeli kakšnega sklepa.

2. Razmerje med teoretičnim znanjem in hitrostjo na progi

Uvod: Planinska orientacijska tekmovanja temeljijo na skupinski pohodni orientaciji in poznavanju Planinske šole. Pravila bi morala zagotavljati, da fizično izredno dobro pripravljene ekipe z manj znanja (tekaške ekipe) ne bi premagovale ekip z izredno veliko znanja (tako orientacijskega kot teoretičnega), ki progo npr. prehodijo. Če sprejmemo to predpostavko, se lahko vprašamo, ali so pravila trenutno napisana tako, da to omogočajo.

Mnenje udeležencev: To postane težava šele, ko so proge tehnično premalo zahtevne, tam bodo 'tekaške' ekipe zmagale. Odvisno je tudi od tega, kako težke so teoretične naloge in vrisovanje. Težava je tudi, če je malo živih kontrolnih točk, saj lahko mrtve pobere en tekač, medtem ko preostanek ekipe ne prehodi cele proge.

Izkaže se, da je naše točkovanje časa lahko problematično. Pojavljajo se lahko anomalije, ko lahko ekipa, ki je npr. poiskala samo eno kontrolno točko in se takoj vrnila na cilj, premaga ekipo, ki je našla vse KT (v primeru, da so razdalje med KT prevelike). To je posledica tega, da se čas točkuje z negativnimi točkami za vsako minuto, porabljeno na progi, takoj od starta naprej. Problem je tudi pri živih kontrolnih točkah – če se ekipa odloči odgovarjati, se ji za vsako minuto, ko je tam, odšteje ena točka, poleg tega pa tvega, da bo odgovorila narobe in še za nalogo dobila negativne točke. Ekipa, ki se ne odloči odgovarjati, se bo izognila negativnim točkam za čas in tudi tveganju za negativne točke za naloge. To je predvsem problem pri daljših nalogah, kjer zanje porabiš toliko minut, da si na koncu v minusu ali na ničli tudi v primeru, da nalogo rešiš prav.

Trenutno imamo definiran idealni čas, v katerem se da progo prehoditi (!) in dovoljen čas, dvakratnik idealnega. **Ideja** je, da z negativnimi točkami za čas ne bi kaznovali ekipe, dokler pride na cilj v idealnem času. Točke bi odbijal šele, ko bi ekipa prekoračila idealni čas. To hkrati pomeni, da ne bi več nagrajevali ekip, ki so prišle na cilj hitreje od idealnega časa – torej tistih, ki so morale progo preteči. Ekipa z odličnim orientacijskim znanjem, ki bi progo prehodila in takoj našla vsak KT, bi torej

teoretično lahko ujela idealni čas in ji ne bi ničesar odbili za čas. S tekaško ekipo, ki bi bila na cilju hitreje od idealnega časa in bi prav tako našli vsak KT, bi se nato za zmago udarili na znanju. Seveda bi idealni čas moral biti dobro določen, da ga ne bi bilo lahko doseči (ekipe, ki bi iskale kakšen KT ali bi počasni hodile, bi ga morale preseči), tako da se ustvari diferenciacija po času. Bolje je, da je idealni čas malo prekratek, kot da je predolg.

Takšen sistem se že uporablja na taborniških orientacijskih tekmovanjih in zelo dobro deluje. V praksi idealnega časa seveda ni lahko doseči, na povprečni tekmi ga dosežejo 1-3 ekipe na kategorijo, ostale imajo nekaj odbitka. V idealni čas je vključen tudi predviden čas za vse naloge na progi.

Na okrogli mizi je bilo splošno mnenje **zelo naklonjeno** temu predlogu. Negativne strani, ki so bile izpostavljene, so bile dodatno delo za organizatorje (obdelava rezultatov je nekoliko bolj zapletena) in strah, da lahko zaradi novega sistema izgubimo nekaj bolj tekaških ekip.

6. sklep okrogle mize: Predlog o tovrstni spremembi točkovanja časa, kjer bi se negativne točke za čas odštevale šele po preseženem idealnem času (ki bi vseboval tudi čas za reševanje nalog na živih KT) bi **podprli vsi udeleženci** okrogle mize.

3. Vrisovanje – kakšen naj bo format?

Uvod: Trenutno imamo dva tipa nalog iz vrisovanja: Vrisovanje **kontrolnih točk**, ki jih morajo ekipe kasneje poiskati (tip 1), in **dodatne naloge** iz vrisovanja (tip 2). Zadnja leta je na SPOT-ih večinoma tip 2, občasno tudi tip 1. Pravilnik ni jasen glede tega, ali je karkoli od tega obvezno in kako se točkuje tip 1. Radi bi bolj jasno napisali ta pravilnik in se pogovorili o tem, kakšne naloge pravzaprav hočemo in kakšne novosti lahko uvedemo.

Mnenje udeležencev: Smiselno je imeti oba tipa nalog, 1 in 2. Morala bi biti 1-2 nalogi tipa 1 na vsaki tekmi, s tem spodbujamo znanje. Takšne točke **ne** bi bile dodatno točkovane (20/-20), temveč le kot običajna najdena KT (50 točk ali 0 točk). Vrisuje se lahko na startu ali na živi KT, v tem primeru je treba tekmovalce opozoriti, da potrebujejo orodje za vrisovanje s sabo na progi IN označiti kontrolne točke tako, da vmes ena številka manjka, tako da se ve, kje bo vrisovanje potekalo. Na živi KT mora biti primeren prostor za reševanje nalog (mize). Naloge tipa 1 naj bodo **lažje** od tipa 2, paziti moramo tudi, da dodatna KT ni postavljena v bližini kakšne druge. Pravilnost vrisane točke se pred odhodom **ne** preverja, tako da se lahko zgodi, da jo bo ekipa iskala na napačnem mestu.

Trenutno pravilnik predpiše tip 1 tako za kategorijo C in D, le da pravilnik predpiše tip nalog, ki je primeren za C (lažje naloge). To se nam zdi v redu. Lahko bi le za C dodali tip naloge, kjer morajo KT poiskati s pomočjo poznavanja topografskih znakov (besedilna naloga). Na sploh je takšnih nalog premalo, preveč pa je takšnih, ki zahtevajo matematično-fizikalno znanje.

Pri vrisovanju (tip 2) imamo -20 točk za narobe rešeno, pa tudi *nerešeno* nalogo. S tem se spodbuja ekipe, da se teh znanj naučijo in se lotijo reševanja. -20 točk za nerešeno nalogo je povezano z uveljavljenim točkovanjem časa: ve se, da te naloge vzamejo veliko časa, zato je bilo 20 negativnih točk ekipam, ki niso reševale nalog, onemogočile, da bi se na ta način časovno okoristile. Če bomo uvedli novo točkovanje časa, kjer bo čas za vrisovanje všteti v idealni čas, morda -20 točk za nerešeno nalogo ni več smiselno. Prav tako to ni smiselno, kadar se vrisovanje rešuje izven proge, npr. na SPOT-u.

Kontrolni točke pri vrisovanju se med seboj ne smejo **navezovati** (zaenkrat to pravilnik določa le za tip 1, strinjamo pa se, da mora to veljati tudi za tip 2).

Podan je bil tudi pozitivno sprejet predlog, da bi za vrisovanje tipa 2 ekipa lahko dobila **dodatne karte**, na katerih bi reševala naloge. To pomeni, da bi ekipa, ki ima več članov, ki znajo vrisovati, naloge rešila hitreje zaradi delitve dela in s tem prihranila čas. To je smiselno tudi takrat, ko se naloge rešuje ločeno od proge (npr. na SPOT-u) in je čas omejen. To predstavlja nekaj dodatnega dela s strani organizatorja (pripravljene dodatne karte / vnaprej vprašati ekipe, koliko kart želijo), bi pa omogočilo boljši rezultat ekipam z enakovrednimi tekmovalci. Ekipa bi na koncu vrisovanja vse točke prerisala na eno karto, ki bi se tudi ocenjevala.

Postavili smo si tudi vprašanje, ali bi morali imeti **vrisovanje za kategorijo E**. Izvedeli smo, da so včasih v E kategoriji vrisovali, kasneje pa se je to ukinilo. Podanih je bilo več mnenj, da imajo tekmovalci v E vsaj toliko, če ne več znanja kot C in da bi jim lahko dali vsaj osnovno vrisovanje. Na mednarodnih tekmovanjih (Pokljuka, Srbija ...) so vrisovale tudi E ekipe in posebnih pritožb ni bilo. Zaključili smo, da je to dober predlog, a da ga moramo naprej preveriti pri samih tekmovalcih v E.

4. Smer prehoda proge – da ali ne?

Uvod: Vprašanje je, ali morajo tekmovalci kontrolne točke pobirati v vrstnem redu, kot so označene, torej v naraščajočem vrstnem redu števil. Dilema se običajno pojavlja pri krožnih progah, ki jih je mogoče prehoditi v obe smeri. V pravilih ne piše nič o tem in tudi če organizator pove, da je smer obvezna, se tekmovalci tega včasih ne držijo (češ, 'tega ne piše v pravilih'). Ker vemo, da so glede tega mnenja zelo deljena, želimo v pravila dodati takšen člen: **»Privzeto je, da je smer prehoda proge po vrstnem redu oštevilčenja KT obvezna/neobvezna. Organizator lahko v razpisu določi drugače.«** Zdi se nam tudi dobro, da vse ekipe vedo, pri čem so – do sedaj so nekateri kalkulirali, katera smer prehoda je boljša, nekateri pa sploh niso vedeli, da imajo to možnosti. Na okrogli mizi smo se želeli pogovoriti, kaj naj bo **privzeto** pravilo.

Argumenti za obvezno smer:

- Traser lahko izbere težavnost proge, glede na to, kako jo obrne.
- Poenostavljena organizacija - manj čakanja kontrolorjev na KT, hitrejšo pobiranje prog itd.
- Organizator lahko s pomočjo živih KT sledi, kako daleč na progi je posamezna ekipa.

Argumenti za neobvezno smer:

- Ekipa ima možnost, da najde najugodnejšo smer prehoda s pomočjo karte, če ima to znanje.
- Ekipe se bolj enakomerno razdelijo po progi.

Dodatna opazka: 'predvidena smer prihoda na KT' (iz katere mora biti KT vidna na 25 m) je vedno mišljena v pravem vrstnem redu KT.

7. sklep okrogle mize: Vsi udeleženci podpirajo obliko novega člena v pravilniku, po katerem obstaja privzeto pravilo, vendar lahko organizator določi drugače. Večina je odločila, da je **privzeta** možnost **neobvezna smer prehoda**.

5. Kako narediti SPOT bolj privlačen?

Vprašanje: Ali je SPOT prezahteven? Zakaj se ga vsako leto udeležuje manj ekip?

Ugotovili smo, da pada tako udeležba v kategorijah, ki imajo dvodnevno preizkušnjo, kot v enodnevnih. To bi lahko bila že posledica tega, da manj ljudi tekmuje po ligah.

Mnenje udeležencev: Udeležba na dvodnevni tekmi verjetno pada, ker SPOT-i niso zabavni, premalo je časa za druženje. Nastanitev, oskrba s pijačo, hrana – glede tega se ljudje pritožujejo. Po drugi strani, če naredimo SPOT lahek in zabaven, bo to motilo tekmovalce, ki pridejo tja res preizkusiti

svoje sposobnosti. Lahko bi SPOT začeli z nočno tekmo, in imeli potem dve dnevni, bi to pustilo vmes večer za druženje, vendar si ljudje težko vzamejo že dva dni časa, tako da bi to verjetno še dodatno zmanjšalo udeležbo. Je pa še ena prednost te ideje, da ekipe iz oddaljenih krajev ne bi imele težave priti na zgoden sobotni jutranji štart. Sicer pa bi spremembo naredili že s tem, da bi proge delali krajše in tehnično zahtevnejše, s čimer bi nekoliko sprostili urnik tekmovanja in dali tekmovalcem nekaj več priložnosti za druženje in počitek, kar pa ne bi zmanjšalo kvalitete in zahtevnosti tekmovanja. Torej **poudarek na tehničnem orientiranju in ne nabiranju kilometrov**.

Mnenje je bilo tudi, da naj bo **sobotna proga krajša** od nedeljske, ker je tisti dan še nočna tekma, in ker je lahko nedeljski start zgodnejši, saj ljudem ni treba še priti tja od doma. To omogoča počitek in druženje pred nočno tekmo. Seveda tudi nedeljska tekma ne sme biti predolga, da se ne zavlečeta zaključek tekmovanja in razglasitev.

Vprašanje: Ali je termin SPOT-a neprimeren? Bi bil primernejši začetek maja? (To vprašanje so sprožili organizatorji SPOT-a, ki so želeli tekmovanje narediti v začetku meseca namesto standardnega tretjega vikenda. Dejali so, da so maturantje in študentje takrat že zelo obremenjeni.)

Mnenje udeležencev: Problem zgodnejše organizacije bi lahko bili prvomajski prazniki. Datum v začetku maja (npr. dva tedna prej) ne bi spremenil stvari na bolje.

Predlog: Organizator ima možnost, da razdeli del proge na do 3 različne dele, ki se kasneje zopet združijo. Ekipe se po lastni presoji razdeli po progah – če želi, lahko vse dele prehodi tudi skupaj, vendar bo s tem izgubila veliko časa. Dolžina takega dela naj ne presega določenega deleža dolžine proge, npr. 20 %. To prinese možnost boljših rezultatov za ekipe z enakovrednimi tekmovalci in popestri tekmovanja. Skrbi nas, da bi se zaradi tega udeležba zmanjšala, ker bi se ekipe bale take naloge.

Mnenje udeležencev: Planinska orientacija naj ne bo spodbujanje samohodstva. Bolje bi bilo, da bi spodbujali še več timskega dela. Sicer pa se nam je zdela ideja dobra in precej zabavna. Pomeni sicer, da ekipa potrebuje več opreme – prve pomoči, kompase ... Treba bi bilo prilagoditi tudi kontrolni list in zagotoviti dodatne zemljevide. Ideja, ki to poenostavi: to obravnavamo kot nalogo med dvema živima KT – na prvi KT kontrolor tekmovalcem da 2 ali 3 zemljevide z označeno točko, ki jo morajo najti (različne za vse) in skupnim naslednjim KT. Na listu imajo tudi prostorček za štempljanje vmesnih KT. Na naslednji KT kontrolor pobere liste in ekipa nadaljuje po progah skupaj, najdene dodatne točke pa se točkujejo kot naloga na KT. Naloga je primerna samo za D.

6. Nova vprašanja/predlogi:

- Ali je 40 let primerna spodnja starostna meja za kategorijo E, ali je prenizka? Izkušnje kažejo, da je v redu, je pa malo nizka starost za 'veteransko' kategorijo.
- Predlog: V kategoriji E je velika razlika med ekipami s 40-letnimi in ekipami s 80-letnimi tekmovalci. V kategoriji F je velika razlika, ali so v družini 5-letni ali 15-letni otroci. V teh dveh kategorijah bi lahko **s točkovanjem izravnali te razlike**. Treba je predlagati dober točkovni sistem.
- Na SPOT-u in določenih POT-ih bi lahko ob pomoči delovne skupine projekta Planinstvo za invalide PZS uvedli **kategorijo za invalide**. Imeli bi dve kategoriji, posebej za duševno in gibalno ovirane.